

Rozród zwierząt to podstawa hodowli. Błędy i problemy powstające w tym obszarze rzutują na ekonomię produkcji zwierzęcej. Zatem, od czego zależy skuteczna inseminacja bydła?

Zabieg inseminacyjny może wykonać tylko osoba do tego uprawniona, czyli lekarz weterynarii lub osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia. Sam zabieg polega na umiejscowieniu nasienia buhaja za pomocą katetera w drogach rodnych samicy, albo w trzonie macicy lub w rogu macicy, co jest bardziej skuteczne. Odpowiednie zdeponowanie nasienia gwarantuje nam skuteczną inseminację bydła, jeżeli dana sztuka jest ówczśnie odpowiednio do tego przygotowana pod kątem żywieniowym, jak i kondycyjnym.

Cykl płciowy krów

Aby skutecznie inseminować krowę lub jałówkę, należy to zrobić w odpowiednim momencie cyklu płciowego. Średnio trwa on 21 dni (18-24 dni) oraz regularnie się powtarza. Podczas całego cyklu płciowego możemy wyróżnić czas, w którym samica jest pobudzona płciowo, czyli jest w fazie rui (www.agrofit.pl). Ruja dzieli się na trzy fazy: fazę przedrujową, fazę rui właściwej oraz fazę porujową.

- Objawy fazy przedrujowej: obskakiwanie innych krów, mniejszy pobór suchej masy, niższa wydajność mleczna, zauważalny wodnisty śluz.
- Objawy fazy rui właściwej: krowa jest podatna na obskakiwanie przez inne krowy, widoczny przezroczysty śluz pochwoy, ciągnący się, silny obrzęk warg sromowych, wilgotne ściany pochwy.
- Objawy fazy porujowej: zwiększenie apetytu, zmniejszenie zainteresowania innymi krowami oraz ich obskakiwaniem, zmniejszenie zaczerwienienia oraz obrzęku warg sromowych, zanik śluzu przejrzystego śluzu pochwowego (Kurykin J. i wsp., 2003).

Termin krycia krów

Optymalny termin krycia jest zależny od okresu rujowego i zauważenia go przez gospodarza (tabela). Ważne, aby krycie odbyło się w odpowiednim momencie. W przypadku jałówki jest to czas, gdy osiągnie ona 60% masy ciała dorosłej krowy (600 kg), czyli około 13.-15.

miesiąca życia. U krów priorytetem jest to, aby krowa była już zacielana około 50–60 dnia laktacji. Jeżeli oczywiście jest w dobrej kondycji i wiemy, że krowie nic nie dolega (Zduńczyk S. i wsp., 2005).

Tabela. Prawidłowy termin krycia

Wykrycie rui u krowy	Wykonanie zabiegu inseminacji u krowy	Za późna inseminacja krowy
Z rana do 9:00	W godzinach popołudniowych tego samego dnia	Następnego dnia z rana
Od 9:00 do 12:00	Późno tego samego dnia lub wcześnie następnego dnia	Po godzinie 10 następnego dnia
W godzinach popołudniowych	Z rana następnego dnia	Po godzinie 14 następnego dnia

Czynniki wpływające na rozród krów

Rozród jest jedną z najważniejszych rzeczy w gospodarstwie. Aby mieć dobry rozród krów należy dbać o stado pod każdym względem. Największy wpływ na to mają czynniki takie jak: termin krycia (w zależności, czy to jest już krowa, czy jałówka), dbanie o dobrostan zwierząt (wybiegi, okólniki), odpowiedni bilans dawki pokarmowej, okres zasuszenia, dobór buhajów do rozplodu (unikanie krycia pokrewnego), prawidłowa pielęgnacja (korekcja racic) (Max A., 1990).

*JOSERA BetaLac
Keragen®Longlife to
specjalistyczna mieszanka z β -
karotenem dla
wysokowydajnych krów
mlecznych. Fot. Josera*

Skuteczna inseminacja bydła a bilans dawki pokarmowej

Bilans energetyczno-białkowy to rzecz podstawowa. Przy dobrym zbilansowaniu pasz objętościowych oraz treściwych możemy być spokojni o rozród. Oczywiście przy wyższych wydajnościach, jeżeli mamy problemy z zacieleniami pomimo dobrych parametrów mleka tłuszczu, białka oraz mocznika, warto rozejrzeć się za mieszanką witaminową zawierającą β -karoten. On bowiem jeszcze bardziej wspomogę zagnieżdżanie zarodka oraz samą inseminację. W tej sytuacji warto zwrócić

uwagę na dodatek uzupełniający mineralno-witaminowy, jakim jest **BetaLac Keragen Longlife®** z firmy Josera. Zawiera wspomniany już, niezbędny do rozrodu β -karoten, a także wysoki udział witaminy E oraz selenu w postaci Se-Protect (selen chroniony), co pozytywnie wpływa na parametry rozrodu. Ponadto zawiera witaminę B w postaci chronionej (50% w postaci chronionej) oraz mikroelementy takie jak: cynk, mangan i miedź, które w dużej mierze są w postaci chelatów glicynowych, przez co są najlepiej przyswajalne przez krowę. Dzięki tym cechom BetaLac Keragen Longlife® jest świetnie wykorzystywany przez krowy. To z kolei przekłada się na szybszą efektywność (www.josera-agrar.pl).

Podsumowanie

Skuteczna inseminacja bydła ciągnie za sobą szereg zasad, które trzeba spełnić, aby rozród był na dobrym poziomie w stadzie. Dzięki dzisiejszym technikom możemy coraz bardziej ingerować w cykl płciowy krowy. Pozwala nam to na szybsze i skuteczniejsze krycie. Dzięki temu jest to bardziej ekonomiczne dla hodowcy, gdyż ponosi mniejsze koszty, co w dzisiejszych czasach jest bardzo ważne.

Źródła

- Kurykin J., Jaakama U., Majas L., Jalakas M., Adinik M., Waldmann A., Padrik P. (2003). Fixed time deep intracornual insemination of heifers at synchronized estrus. *Theriogenology*, 60, 1261-1268.
- Zduńczyk S., Janowski T., Raú M. (2005). Aktualne poglądy na zjawisko cichej rui u krów. *Medycyna Weterynaryjna*, 61, 726-729.
- Max A. (1990). Analiza przyczyn nieskutecznego unasienniania krów na podstawie badań klinicznych, hormonalnych i immunologicznych. *Medycyna Weterynaryjna*, 46, 352-345.
- Mazowieckie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt (MCHiRZ), www.mchirz.pl (dostęp: 26.07.2021).

Zobacz więcej artykułów naszych ekspertów:

Od czego zależy skuteczna inseminacja bydła?

- Białko by-pass czy rozkładane w żwaczu - które bardziej ważne?
- Nowoczesny preparat mlekozastępczy, czyli jaki?